

[Aksel Larsen.]

bén og ikke politikerne, der skal råde i en sådan sag. Jeg synes ikke, det er særlig flatterende for videnskabsmændene, at de søger at gøre politikerne, folketingsmedlemmerne, ministrene og altså folketinget og dermed folkestyret suspækt med et sådant argument. De må gøre, hvad de vil, men de kommer til at affinde sig med det demokratiske styresæt, vi har, hvis de overhovedet vil have lov til at leve i et demokrati. De må finde sig i, at ganske vist skal demokratiet, folketinget, politikerne, om man vil, ikke foreskrive forskningen, hvordan der skal forskes, eller hvilke resultater der skal nås, for videnskabens frihed skal ikke antastes, men forskerne skal ikke have lov til at afgøre forskningens ydre, om jeg så må sige, materielle og samfundsmæssige vilkår. De skal have lov til at øve indflydelse på dem, men folketing og regering og bevillingsmyndigheden, og hvad der ellers findes, kan da ikke give sig til at sige: vi opgiver overhovedet at beskæftige os med forskningens og videnskabens vilkår i dette land, det skal de herrer professorer selv fastsætte og selv på en blankocheck kunne trække på statskassen, så meget de vil, og bygge hvilke institutioner de vil, uden hensyn til landets situation og muligheder. Sådan kan det ikke lade sig gøre. Altså, afgørelsen af, om vi vil give denne gave til det islandske broderfolk, ligger hos folketinget, må ligge hos folketinget og kan kun ligge hos folketinget.

Jeg erkender, at i 1961 blev sagen ført gennem folketinget temmelig hurtigt, jeg vil sige lovlig hurtigt. Det var ganske særlige omstændigheder, der forårsagede, at vi fik lovforslaget sent, og man stræbte efter at få det gjort færdigt inden en bestemt dato og i hvert fald få det gjort færdigt, inden folketinget sluttede sit arbejde for det år i juni måned. Derfor blev der måske ikke forhandlet tilstrækkeligt om det, man fik måske heller ikke alle de oplysninger, det havde været gavnligt at få. Man fik måske heller ikke udtømt alle eventuelle forhandlingsmuligheder, før lovforslaget blev vedtaget med det stemmetal, man kender.

Men loven er ikke trådt i kraft, den er ikke underskrevet, og årsagen er den, at

61 medlemmer krævede stadfæstelsen udsat under påberåbelse af, at det drejede sig om ekspropriation. Regeringen bøjede sig for kravet. Jeg er ikke sikker på, at regeringen skulle have gjort det, men den bøjede sig for kravet, og selv om den gjorde det med en udtalelse om, at den ikke anså det for ekspropriation, har man faktisk dermed bragt det hele ind i et leje, hvor det er sandsynligt, at man vil nå til det resultat, at det drejer sig om en eller anden form for ekspropriationshandling. Det er ganske vist en egenartet form, for der står i grundloven om ekspropriationer, at de kun kan ske, hvor almenvellet kræver det og mod fuld erstatning, men jeg ved ikke, hvem man forestiller sig der skulle have erstatning, hvis disse håndskrifter blev ført til Reykjavik. Jeg ved ikke, hvem der skulle være berettiget til at fremsætte et erstatningskrav, udmøntet i kroner og øre. Men det rejste spørgsmålet, om det var ekspropriation.

Jeg er nødt til at sige her, at jeg anerkender ikke det synspunkt, at der er nogen, der har juridisk ejendomsret, medmindre man vil sige, at det er Danmark, der har det. Man har forsøgt at sige, det er universitetet, universitetet er den juridiske ejer. Jeg tillod mig forleden at spørge en af de ivrige forfægtere af dette synspunkt, hvem der ejer universitetet. Da jeg havde spurgt tilstrækkelig mange gange, sagde han: ja, for de 99 pct.s vedkommende er det vel nok staten. Jeg tror i hvert fald ikke, det er professorerne, der ejer universitetet. Jeg tror, det må være folketinget som repræsentant for staten, der ejer det, som bestemmer over universitetet.

Men vi er bragt i den situation ved påstanden om ekspropriation og ved udsydelsen af sagen, at vi er nødt til at gennemføre det foreliggende forslag uforandret, punktummer, kommaer og bogstaver, ord og paragraffer, medmindre modstanderne af lovforslaget vil gå ind for en forhandling og give tilsagn om, at de ikke vil opretholde ejendomsargumentet og ikke vil opretholde påstanden om, at det er ekspropriation, for hvis de gør det, er der intet at gøre. Så må man rette sig efter grundlovens bestemmelse, som siger, at en lov om ekspropriation ikke kan stadfæstes, hvis